

Excellent gemotiveerd

Hoe creëer je een omgeving waarin leerlingen willen excelleren?

Sandra Elzinga
Sandra@betaonderwijsmaat.nl

Dirk van der Wulp
dirkvanderwulp@chello.nl

Dirk van der Wulp Training, Coaching & Coun...

- Motivatie volgens Deci en Ryan
- Feedback geven met 3 vragen
- Zelf oefenen

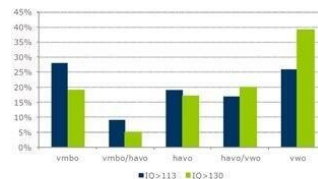
2014

2014

Bijna 1 op de 5 hoogbegaafde leerlingen krijgt een VMBO advies. Minder dan 40% een VWO advies.

Bij begaafde leerlingen zijn de percentages respectievelijk bijna 30% en circa 25%.

Figuur 1-1. Schooladviezen aan cognitief excellente leerlingen (Bron: PRIMA cohortonderzoek VI 1994-2005)

2014

Jouw motivatie

Neem iets in gedachten waarvoor je sterk gemotiveerd bent?

- Motivatiesterkte 0 → 100 = ...
 - Wie bepaalt het doel?
 - Denk je dat het haalbaar is?
 - Ga je het alleen doen? Heb je anderen nodig?
- Wat als ...
 - ... een ander het doel van jou zou veranderen?
 - ... je constateert dat het niet meer haalbaar is?
 - ... de mensen waarvoor je het doet (?) het onbelangrijk lijken te vinden

2014

Jouw motivatie

... voor deze workshop!

- Beschrijving doel:
 - Je eerste gedachten ...
 - Wat levert je dat op wat belangrijker is?
 - En wat levert dat je dan weer op wat nóg belangrijker is?
 - Enzovoort, enz., enz...
 - (ga door tot het hoogste denkbare niveau)
- Stel dat ...
 - ... de trainer een sarcastische cynicus zou blijken te zijn?
 - ... de voorgestelde ideeën onhaalbaar lijken?
 - ... het helemaal niet over motivatie zou blijken te gaan?

2014

- Wat maakt deze workshop nuttig voor jou?

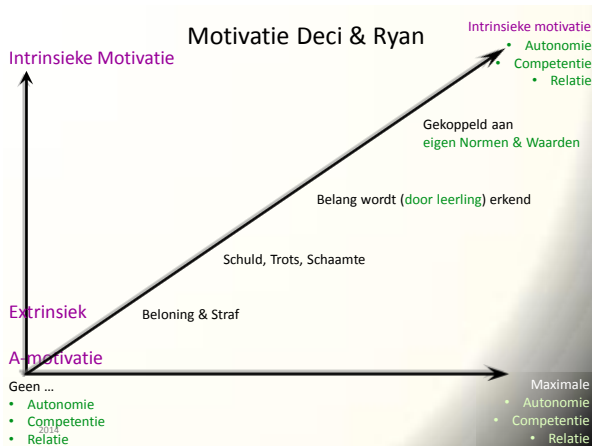
2014

Motivatie - Deci & Ryan

Van niet-gemotiveerd naar maximale motivatie:

Meerdere tussenstappen ...

2014

Motivatie en onderwijs

Meer motivatie

- Autonomie
- Competentie
- Relatie

Hoe meer richting intrinsiek ...

hoe meer ...

- + Betrokkenheid
- + Welbevinden
- + Zelfregulerend vermogen

en hoe ...

- + beter de leerresultaten

(met name: op begripsniveau)

2014

Motivatie en Onderwijs

Autonomie

2014

Meer Motivatie? Hoe dan?

Meer motivatie

- Autonomie
- Competentie
- Relatie

1. Autonomie bevorderend lesgeven

Autonomie bevorderend	Controlerend (met macht)
Leerling-perspectief is waardevol	Docent-doelen centraal
Intrinsieke motivatie benadrukken	Extrinsieke motivaties noemen
Taal niet-controlerend	Dwingende taal
Betekenisvolle argumentatie	Verwaarloost betekenisgeving
Keuzes	Eén keus
Leerling-perspectief kennen en accepteren	Docentdoelen met macht handhaven

2014

Meer competent voelen? Hoe dan?

Meer motivatie
• Autonomie
• Competentie
• Relatie

1. Autonomie
2. Competentiegevoel ondersteunen
 - Info over taak geven
 - Gereedschappen bieden
 - Optimale uitdaging bieden
 - Niet veel, moeilijk, niet laissez-faire
 - Taken uitdagend en haalbaar
 - Help ze plannen
 - Geef ze structuur
 - **Oplossingsgerichte feedback** geven

2014

Meer relatie? Hoe dan?

Meer motivatie
• Autonomie
• Competentie
• Relatie

1. Autonomie bevorderend lesgeven
2. Competentiegevoel ondersteunen
3. Relatie bevorderen
 - Positief pedagogisch klimaat
 - Betrokkenheid
 - Acceptatie en waardering
 - Ondersteuning bij kiezen
 - Wat werkt, doe daar meer van

2014

2014

Keuzes voor de leerling?

Meer motivatie
• Autonomie
• Competentie
• Relatie

Tijdens het keuzemoment ...

- autonomie
 - 'choosing' x 'picking'
- competentie
 - niet te veel
 - niet te moeilijk
 - niet laissez-faire
- relatie
 - passend in cultuur
 - ondersteunen bij kiezen

2014

Ná het keuzemoment!

Meer motivatie
• Autonomie
• Competentie
• Relatie

Autonomie bevorderen ...

- **Praten** (mee laten beslissen?) **over ...**
 - Betekenis van de keuzes
 - Werkmethoden
 - Inlevermomenten
 - Manieren van evaluatie
 - Oplossingen (of over hoe die te verzinnen)
- **Loslaten**

2014

Ná het keuzemoment!

Meer motivatie
• Autonomie
• Competentie
• Relatie

Competentiegevoel bevorderen ...

- Taken: uitdagend én haalbaar
- Help ze 'plannen'
- Geef structuur
- Geef oplossingsgerichte feedback

2014

Ná het keuzemoment!

- Meer motivatie
- Autonomie
 - Competentie
 - Relatie

Relatie bevorderen ...

- Tegen de tijd dat je autonomie bevorderend bezig bent en hun competentiegevoel weet te stimuleren en ze mogen voor hen relevante keuzes maken ...
- ... dan zit het met die relatie al aardig goed

2014

Autonome leerlingen ? Leuk hoor maar ...

Dat is nou net wat onze leerlingen nog niet kunnen toch?

DUS ...

2014

Leer ze kennis en vaardigheden

... over 'Verstandig leren'

- Taak-strategieën
- Leer-strategieën
- Samenwerking-strategieën
- Zelfregulatie-strategieën
- ✓ Plannen en **doen** wat je van plan bent
- ✓ Jezelf **motiveren**
- ✓ Op jezelf **reflecteren**

- Meer motivatie
- Autonomie
 - Competentie
 - Relatie

2014

Leer ze kennis en vaardigheden

... over 'Verstandig leren'

Strategieën **kennen** = metacognitie

Strategieën **toepassen** = zelfregulatie

- Meer motivatie
- Autonomie
 - Competentie
 - Relatie

2014

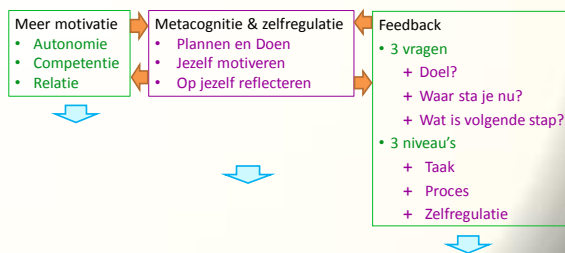
Geef de mensen geen vis

...

Leer ze vis te vangen

2014

Overzicht

2014

Feedback

Voorwaarden voor goede **feedback**:

3 vragen:

- Doel?
- Waar sta je nu?
- Wat is je volgende stap?

3 Niveau's:

- Taak (**Wat?**)
- Proces (**Hoe?**)
- Zelf-regulatie (**Waarom? → Doen!**)

2014

Feedback

Conclusie in de literatuur ...

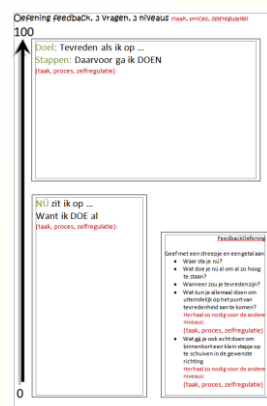
Vakdocent, mentor, andere leersituatie, het maakt niet uit, in alle gevallen ...

Feedback met de drie vragen op taak → proces → zelfregulatie-niveau ...

... geeft de grootste kans op

verbetering van de leerresultaten

2014

2014

Tot Slot

- Twee aan twee:
 - Jouw 'grote' doel nu n.a.v. deze workshop?
 - Wat doe je al?
 - Wat kun je, wil je, gá je daadwerkelijk doen de komende periode om een stapje verder te komen?
- Plenair
 - Was het nuttig?
 - Zo ja, wat was er nuttig? Hoe was dat nuttig?

2014

Excellent gemotiveerd

Nascholing voor docenten en leidinggevenden.

- 4 dagdelen
 - Studielast: ~32 uur (aanwezigheid en huiswerk)
- Inhoud:
- Excellentie en motivatie
 - Achtergronden en motivatie strategieën
 - Hersenen en leren
 - Presteren en de kracht van feedback
 - Achtergronden en hoe feedback geven
 - Differentiatie in de klas
 - Voorbeelden van andere scholen, *good practices*, bouwstenen excellentie

Sandra Elzinga
sandra@betaonderwijsopmaat.nl

Dirk van der Wulp
dirkvanderwulp@chello.nl

Dirk van der Wulp Training, Coaching & Coördinatie

2014

- Met drieën: A = subject, B = begeleider, C = Resterende deelnemers = observanten
- A bedenkt een echte *eigen* motivatie-wens
- B bevraagt A op:
 - Doel?
 - Waar Sta je Nú?
 - Wat zullen je eerste stapjes zijn?
- Op drie niveaus!:
 - Taak
 - Proces
 - Zelfregulatie
- Observanten
 - Zie volgende dia / handout

2014

- Observanten
 - Noteer voorbeelden van situaties/momenten dat het goed gaat, van wat werkt
 - autonomie bevorderend
 - competentie bevorderend of
 - relatie bevorderende
 - Wees zeer concreet, citeer, waarom werkt het zo, wat is werkzame bijdrage begeleider
 - Noteer waar het beter had gekund
 - Moment/situatie/concreet!!!
 - Hoe had het beter gekund?
 - Noteer je feedback voor de begeleider
- Nabespreken (eerst A, dan B, dan observanten)
- Rolwisseling

2014